

**Ingezonden brief in *NRC Handelsblad* van 15 december 2021, met mijn commentaar er tussen.
Michiel Hegener**

Michiel Hegener bepleit de sluiting van het Kroondomein ([Sluiting Kroondomein is juist een zegen](#), 9/12). Sluiting brengt de broodnodige rust op Nederlands grootste natuurgebied want volgens Hegener veroorzaakt het toerisme de vrije val voor de Veluwe.

Klopt niet. Ik ben er juist voor dat mensen de Veluwe bezoeken en leren kennen. (Sinds 1994 schrijf ik vrijwel alle ANWB fiets- en wandelgidsen voor de Veluwe.) Het probleem is dat de Veluwe steeds laagdrempeliger wordt gemaakt, de laatste jaren onder aanvoering van de VeluweAlliantie, waardoor er veel te veel mensen komen, wat precies de bedoeling is van de VeluweAlliantie. Meer mensen, meer inkomsten

Vrije val Veluwe, de alliteratie is mooi maar zijn visie snijdt geen hout. Maak van het natuurgebied een nationaal park en laat de koning lekker jagen op zijn domein, is de kern van zijn betoog.

Klopt niet. De jaarlijkse sluiting van Het Kroondomein van medio september tot Kerstmis is, schrijf ik, een verademing in de context van de toeristische druk die steeds verder wordt opgevoerd.

Wie daar jaagt maakt niet uit, ik noem de koning ook helemaal niet. Er moet gejaagd worden en dat gebeurt volgens Veluwse regelgeving.

De kern van mijn betoog is

- dat Kroondomein het Loo in een aantal opzichten een voorbeeld voor de hele Veluwe is (zie tekst van mijn stuk)
- dat de ontsluiting van de Veluwe drastisch omlaag moet

- en dat toegang tot de Veluwe natuur veel hoogdrempeliger moet zijn dan nu: iedereen mag er komen maar moet zich aanpassen aan de natuur, niet andersom. Dus geen bordjes in het terrein maar lopen op kaart en kompas. Dan krijg je veel minder bezoekers.

Een goede manier om de natuur te beschermen, tegen toeristische druk en andere bedreigingen, is om er een nationaal park volgens de standaard van de International Union for Conservation of Nature van te maken.

Hij heeft gelijk dat de natuur veel meer bescherming nodig heeft dan zij nu krijgt, maar ik ben het absoluut oneens

Natuurlijk Willem. Als je hardop zegt dat je het daar mee eens bent ben je je baan kwijt.

met zijn oplossing om de recreërende mens zo veel mogelijk te weren van de Veluwe.

Onzin. Ik zeg alleen: maak de natuur hoogdrempelig in plaats van de rode loper uit te leggen voor iedere toerist met geld, wat de VeluweAlliantie doet.

Misschien kon dat in de vorige eeuw nog wel, in het dichtbevolkte Nederland van de 21ste eeuw is dat volslagen onmogelijk.

Hegener haalt stevig uit naar de VeluweAlliantie, de grote boosdoener die de Veluwe verkwanselt. Deze Alliantie doet juist het tegenovergestelde. De 40 zeer diverse partijen in de Alliantie hebben de 'Agenda 2030' opgesteld. Bovenaan staat het krachtig versterken van natuur, landschap en erfgoed; op de tweede plaats staat het economisch belang. Ja, dat belang is er.

Dat staat ongetwijfeld in de stukken van de VeluweAlliantie, maar dat is voor de Bühne. In werkelijkheid gaat economisch gewin voor alles. Waarom doet de VeluweAlliantie al die investeringen in het steeds laagdrempeliger maken

van de natuur? Voor voorbeelden, zie de tekst van mijn stuk.

Zo komen er meer bewegwijzerde routes voor wandelaars en fietsers bij, maar die lopen over bestaande paden.

Meer? Meer dan twee keer zoveel als nu! De komende drie jaar gaat het totaal van 3000 naar 7000 kilometer.

Andere paden worden gesloten.

Sinds decennia zijn terreinbeheerders bezig met het selectief sluiten van paden. Dat dat nu ook gebeurt is dus geen verdienste van de VeluweAlliantie.

Door bezoekers goed te geleiden vermindert de druk op de natuur.

Duizenden kilometers routes met bordjes erbij vermindert de druk op de natuur? Kwatsj! Het hoogdrempeliger maken van de natuur vermindert de druk.

Er worden al decennia mountainbikepaden aangelegd op de Veluwe en die trekken juist mountainbikers aan, niet alleen op die route maar ook op de paden er omheen. Overal zijn mountainbikesporen te zien.

We moeten de Veluwe nog meer beschermen. Dat doen we het beste door de handen ineen te slaan

Er had moeten staan:

Dat doen de terreinbeheerders het best door de handen ineen te slaan en niet hun oren te laten hangen naar tientallen partijen met belangen in de toeristensector, zoals ze nu doen binnen de VeluweAlliantie.

en geen excentrieke standpunten te cultiveren.

Excentriek? Zelden heb ik zoveel bijval gekregen voor een opiniestuk.

Ir. C.H.J. Maliepaard, een groot kenner van het Veluwe wild en tussen 1960 en 1966 hoofdverantwoordelijke voor het Staatswildreservaat op de Midden-Veluwe, schreef in zijn boek *Waar vindt men nog zó'n land... De wilde kinderen van de Vale Ouwe* (1967):

Laat het in vredesnaam woest en ruig blijven, laat het vrij en maak het vrij... Laat [...] de uil klagen, de herten er leven zoals ze gewend zijn. In vredesnaam, maak het de mensen niet te gemakkelijk om daar dat te doen, wat zo fel in tegenspraak is met het ware wezen van dit onvolprezen en onvervangbare land.

Het artikel van Hegener heeft in ieder geval één goed punt opgeleverd: de pakkende illustratie van Hajo.

Hè??? Heel apart Dit is een visuele weergave van waar mijn tekst over gaat, wat ik aan de orde stel, en Willem Bijleveld vindt het pakkend? Misschien dat hij ten diepste wel begrijpt dat de Veluwe in gevaar is.

Willem Bijleveld
Voorzitter VeluweAlliantie